

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Milana Karabína a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvineného **npor. P. B.** vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. NM-1T 167/2004, prerokoval na verejnom zasadnutí 16. apríla 2009 dovolanie ministra spravodlivosti Slovenskej republiky, ktoré podal proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo 7. mája 2008, sp. zn. 3 To 26/2008 a podľa ustanovení § 386 ods. 1, ods. 2, § 388 ods. 1 Tr. por. takto

r o z h o d o l :

Rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne zo 7. mája 2008, sp. zn. 3 To 26/2008, bol z dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

p o r u š e n ý z á k o n

v ustanoveniach § 258 ods. 1 písm. d/, § 226 písm. e/, § 259 ods. 3 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 a § 65 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 **v p r o s p e c h** obvineného npor. P. B..

Napadnutý rozsudok **sa z r u š u j e**.

Z r u š u j ú sa aj ďalšie rozhodnutia na zrušený rozsudok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Krajskému súdu v Trenčíne **sa p r i k a z u j e**, aby vec v potrebnom rozsahu **znovu prerokoval a rozhodol**.

O d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Okresného súdu Trenčín z 23. januára 2008, sp. zn. NM-1T 167/2004, bol obvinený npor. P. B. uznaný za vinného z trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 221 ods. 1 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 na tom skutkovom základe, že

dňa 30. mája 2003, počas svojho osobného voľna, v presne nezistenom čase okolo 06.00 hod. v M., v priestoroch bytu na ul. H., kde v tom čase býval, bezdôvodne fyzicky napadol svoju manželku M. B., nar. X., trvale bytom ako manžel, prechodne bytom Š., tým spôsobom, že v obývacej izbe bytu k nej priskočil a z čelnej strany ju chytil oboma rukami pod krk, avšak pred zovretím rúk sa mu M. B. vyšmykla a bežala do chodby bytu, kde ju dostihol, chytil ju rukou za predlaktie ľavej ruky a i napriek jej vzpieraniu, po prekonaní jej odporu ju vliekol do spálne bytu tým spôsobom, že sa jej nohy šmýkali po podlahe, tam ju hodil na posteľ, potom následne M. B. opätovne odišla do chodby bytu, kde ju opakovane dostihol, sotil ju na podlahu chodby, opätovne ju chytil za ľavú ruku a opätovne ju vliekol po podlahe až ku dverám do spálne, kde ju pustil na podlahu a následne ju bosou nohou slabou intenzitou kopol do lýtko ľavej nohy, pričom počas toho jej neustále vulgárne nadával, čím jej svojím konaním spôsobil ľahké zranenie a to, podvrtnutie ľavého ramenného zhybu bez úrazových zmien na kostnom skelete, s dobou liečenia a práceneschopnosťou od 30. mája 2003 do 12. júna 2003, teda celkovo 14 dní.

Za to bol odsúdený podľa § 221 ods. 1 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 na trest odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) mesiacov.

Podľa § 58 ods. 1 písm. a/, § 59 ods. 1 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 mu bol výkon uloženého trestu podmiennečne odložený na skúšobnú dobu 1 (jeden) rok.

Podľa § 229 ods. 1 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 bola poškodená strana S., zastúpená riaditeľom, odkázaná s nárokmi na náhradu škody na konanie o veciach občianskoprávných.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený odvolanie ihneď po jeho vyhlásení do zápisnice o hlavnom pojednávaní. Včas podané odvolanie písomne odôvodnil prostredníctvom svojho obhajcu.

Krajský súd v Trenčíne na podklade podaného odvolania rozhodol rozsudkom zo 7. mája 2008, sp. zn. 3 To 26/2008, na verejnom zasadnutí tak, že podľa § 258 ods. 1 písm. d/ Tr. por. účinného do 1. januára 2006 zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu a podľa § 259 ods. 3 Tr. por. a § 226 písm. e/ Tr. por. účinného do 1. januára 2006 oslobodil obvineného spod obžaloby Vojenského obvodného prokurátora Bratislava č. Pv 457/03 zo 4. augusta 2004 pre skutok právne posúdený ako trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 221 ods. 1 Tr. zák. účinného od 1. januára 2006, ktorý mal spáchať na skutkovom základe, ako ho ustálil súd prvého stupňa, pretože zanikla trestnosť činu.

Podľa § 229 ods. 3 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 bola poškodená S. s nárokom na náhradu škody odkázaná na konanie o veciach občianskoprávných.

Rozsudok nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňom 7. mája 2008, kedy vo veci rozhodol krajský súd.

Odpis rozsudku Krajského súdu v Trenčíne bol obvinenému doručený 12. júna 2008, jeho obhajcovi bol doručený 27. júna 2008, vojenskému obvodovému prokurátorovi 30. júna 2008 a poškodenej M. B. 2. júla 2008.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal na podnet generálneho prokurátora Slovenskej republiky na okresnom súde 29. septembra 2008 dovolanie podľa § 369 ods. 1 Tr. por. minister spravodlivosti Slovenskej republiky v neprospech obvineného npor. P. B..

V písomných dôvodoch svojho dovolania uviedol, že dovolanie podáva z dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., pretože rozsudkom krajského súdu bol porušený zákon v ustanovení § 65 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 v prospech

obvineného npor. P. B.. Argumentácia krajského súdu nie je opodstatnená a postačujúca, pretože ustanovenie § 65 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 pre zánik trestnosti, vzhľadom na osobu páchatel'a, predpokladá jeho pozitívnu zmenu v správaní po čine, ktorého zmena postoja k porušenému alebo ohrozenému záujmu chráneného zákonom svedčí o trvalej náprave. V priebehu prípravného konania a súdneho konania však zo strany obvineného nedošlo k žiadnemu aktívnemu pozitívnemu konaniu, z ktorého by bolo možné vyvodzovať jeho trvalú nápravu. Spáchanie skutku napriek vývoju dôkaznej situácie stále popieral a v konečnom dôsledku svoje konanie ani neolutoval, ani nenahradil spôsobenú škodu. Samotná skutočnosť, že počas trestného konania sa nedopustil ďalšieho protiprávneho konania a plnil si svoje občianske povinnosti nie sú dostačujúce k prijatiu záveru o takej zmene, ktorá by odôvodňovala zánik trestnosti činu, pre ktorý bola podaná obžaloba.

Odvolačí súd v dostatočnej miere neskúmal a nepreveroval správanie alebo bezúhonnosť obvineného. V prípade dôsledného postupu by zistil, že na obvineného podal Vojenský obvodový prokurátor v Bratislave na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom obžalobu pre skutok právne kvalifikovaný ako trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. účinného do 1. januára 2006, ktorá vec je na okresnom súde vedená pod sp. zn. 2T 161/2008.

Tieto skutočnosti silne spochybňujú názor krajského súdu, že samotné trestné stíhanie, ktoré trvalo dlhú dobu, malo za následok z hľadiska psychiky páchatel'a v podstate rovnaký účinok ako výchovný trest.

Navrhol, aby najvyšší súd vyslovil, že rozsudkom krajského súdu bol porušený zákon v prospech obvineného v ustanovení § 258 ods. 1 písm. d/, § 226 písm. e/ Tr. por. účinného do 1. januára 2006 a predmetný rozsudok podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil. Zrušiť navrhol aj ďalšie rozhodnutia na toto rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, pokiaľ na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. V závere navrhol podľa § 388 ods. 1 Tr. por. prikázať Krajskému súde v Trenčíne, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Samosudkyňa súdu prvého stupňa v zmysle § 376 Tr. por. doručila na vyjadrenie rovnopis dovolania ostatným stranám, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaní priamo dotknuté, pričom v stanovenej lehote túto možnosť využil obvinený P. B. i poškodená M. B..

Obvinený P. B. vo svojom vyjadrení zo 6. novembra 2008 uviedol, že sa nestotožňuje s podaným dovolaním a jeho dôvodmi. Zistenia Krajského súdu v Trenčíne v zmysle § 65 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 vo vzťahu k jeho osobe považuje za správne, zákonné a opodstatnené. Čo sa týka ďalšieho trestného stíhania voči jeho osobe považuje to za vykonštruované. Vec nie je právoplatne skončená a odôvodňovanie dovolania skutočnosťami založenými a vyslovenými na základe porušenia a nerešpektovania platných právnych zásad, zákona, základných práv občana a Ústavy Slovenskej republiky pokladá za neprípustné a nedôvodné. Rozsudok krajského súdu v plnej miere rešpektuje, i keď mal k nemu výhrady. Znovu zopakoval, že od začiatku sa necíti byť vinným z trestnej činnosti a už vôbec sa necíti byť nebezpečný pre spoločnosť. Škodu S. vo výške 2 940 Sk uhradil poštovou poukážkou 13. júna 2008, o čom doložil kópiu podacieho lístku poštovej poukážky. Navrhol preto dovolanie zamietnuť.

Ďalším podaním zo 4. februára 2009 adresovaným najvyššiemu súdu doplnil svoje vyjadrenie, pričom k nemu doložil kópiu rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo 4. decembra 2008, sp. zn. 2T 161/2008, ktorým bol podľa § 285 písm. a/ Tr. por. oslobodený spod obžaloby Vojenskej obvodovej prokuratúry Bratislava č. OPv 378/06 pre skutok právne posúdený v obžalobe ako trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. účinného do 1. januára 2006, pretože nebolo preukázané, že skutok sa stal. Znovu navrhol dovolanie zamietnuť.

Poškodená M. B. vo svojom vyjadrení z 10. novembra 2008 uviedla, že všetko podstatné k veci uviedla už v pôvodnom konaní. Poukázala na osobu obvineného, na jeho agresivitu a je rada, že už s ním nemusí bývať. V podstate sa pripojila k dovolaniu.

V dôsledku podaného dovolania bol spisový materiál predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, kde došiel 16. decembra 2008.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací po preskúmaní predloženého spisového materiálu a obsahu dovolania zistil, že dovolanie ministra spravodlivosti je prípustné (§ 368 ods. 1 Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 1 Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote a na mieste príslušnom (§ 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.), preto nariadil vo veci verejné zasadnutie, nakoľko boli splnené všetky zákonom predpokladané formálno-právne podmienky.

Na verejnom zasadnutí dovolacieho súdu zástupkyňa dovolateľa uviedla, že trvá na písomných dôvodoch dovolania a navrhla dovolaniu vyhovieť.

Zástupca generálneho prokurátora na verejnom zasadnutí uviedol, že sa stotožňuje s podaným dovolaním a navrhol dovolaniu vyhovieť.

Obhajca obvineného na verejnom zasadnutí navrhol dovolanie podľa § 392 ods. 1 Tr. por. zamietnuť, pretože napadnutý rozsudok Krajského súdu v Trenčíne je zákonný vo všetkých jeho výrokoch.

Obvinený npor. P. B. na verejnom zasadnutí uviedol, že je bezúhonným občanom, necíti sa byť vinným a nechápe, prečo má byť postihovaný za niečo, čo neurobil. Navrhol dovolanie zamietnuť.

Senát najvyššieho súdu na verejnom zasadnutí v zmysle § 384 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť výrokov napadnutého rozhodnutia, proti ktorým dovolateľ podal dovolanie ako aj správnosť postupu konania, ktoré predchádzalo rozhodnutiu, so zameraním na dôvody dovolania podľa § 371 a § 374, ktoré sú uvedené v dovolaní a dospel k záveru, že v posudzovanej veci sú dané dôvody dovolania v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Dovolateľ ako bolo vyššie uvedené, opiera svoje dovolanie o ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., že napadnuté rozhodnutie je založené na nesprávnom použití hmotnoprávneho ustanovenia § 65 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006.

Podľa § 65 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 trestnosť činu, ktorý bol v čase spáchania pre spoločnosť nebezpečný, zaniká, ak vzhľadom na zmenu situácie alebo vzhľadom na osobu páchatel'a zanikla nebezpečnosť trestného činu pre spoločnosť.

Citované ustanovenie uvádza dve alternatívne hľadiská pre zánik nebezpečnosti činu pre spoločnosť, pričom pre zánik trestnosti postačuje splnenie len jedného zo spomenutých hľadísk.

Zmenou situácie podľa tohto ustanovenia sa rozumie najmä podstatná zmena sociálnopolitických pomerov, podmienok a iných okolností v dobe rozhodovania, v dôsledku ktorých sa už konanie nepovažuje za nebezpečné pre spoločnosť, prípadne nebezpečnosť sa znížila na stupeň nepatrný (§ 3 ods. 2 Tr. zák.).

Vzhľadom na osobu páchatel'a zaniká trestnosť činu vtedy, keď prestal byť po spáchaní trestného činu pre spoločnosť nebezpečným, a to v dôsledku zmeny jeho chovania, pričom svojím chovaním preukázal, že z jeho strany už nehrozí opätovné spáchanie trestného činu. Zároveň postoj páchatel'a k chránenému spoločenskému záujmu, ktorý svojím konaním porušil, alebo ohrozil, svedčí o jeho trvalej náprave (napr. páchatel' trestného činu ublíženia na zdraví spôsobí ujmu na zdraví v afekte zlosti manželke na odľahlom mieste, bezprostredne po čine jej poskytne pomoc a pri vynaložení mimoriadneho úsilia ju dopraví na lekárske ošetrovanie, zmení svoj vzťah k manželke, po dlhší čas vedie riadny život a s manželkou harmonicky spolunažíva).

Zánik nebezpečnosti činu pre spoločnosť znamená, že v dôsledku vyššie uvedených okolností určitý čin, ktorý v dobe spáchania napĺňal všetky formálne znaky niektorej skutkovej podstaty a vykazoval stupeň spoločenskej nebezpečnosti vyšší než nepatrný, už tento zákonom požadovaný stupeň nespĺňa.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že Krajský súd v Trenčíne pri svojom rozhodovaní vychádzal zo skutkových zistení súdu prvého stupňa, ktoré považoval za správne. Teda ani krajský súd nepochyboval o tom, že skutok uvedený v obžalobe sa stal a že ho spáchal obvinený. Tiež konštatoval, že v dobe činu konanie obvineného naplnilo všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 221 ods. 1 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006. Súčasne však odvolací súd dospel k záveru, že vzhľadom na osobu obžalovaného, jeho bezúhonnosť pred spáchaním skutku ako aj jeho bezúhonné správanie po spáchaní činu až do doby odvolacieho konania, malo za následok zánik trestnosti činu. Preto napadnutý rozsudok zrušil v celom rozsahu a obvineného podľa § 226 písm. e/ Tr. por. účinného do 1. januára 2006 oslobodil spod obžaloby pre skutok

popísaný v obžalobe. S uvedeným názorom krajského súdu nemožno súhlasiť. Podľa názoru najvyššieho súdu je potrebné prisvedčiť podanému dovolaniu, že v danom prípade neboli splnené predpoklady pre aplikáciu ustanovenia § 65 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 a následne i ustanovenia § 226 písm. e/ Tr. por. Tieto úvahy krajského súdu sú nesprávne, čím v posudzovanej veci došlo zo strany krajského súdu k nesprávnej interpretácii hmotnoprávneho ustanovenia upravujúceho zánik trestnosti činu.

Ako už bolo vyššie spomenuté, z hľadiska osoby páchatel'a je rozhodujúca taká zmena v jeho správaní, ktorá preukazuje, že z jeho strany nehrozí opätovné spáchanie trestného činu a súčasne svedčí o jeho trvalej náprave a došlo k pozitívnej zmene jeho postoja k chránenému spoločenskému záujmu, ktorý činom porušil. Za takú zmenu v správaní obvineného však nemožno považovať okolnosti, ktoré v súvislosti s konštatovaným zánikom trestnosti činu uviedol krajský súd v napadnutom rozsudku.

Pre naplnenie ustanovenia § 65 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 ohľadne osoby obvineného nepostačuje konštatovanie, že od spáchania činu ubehla doba niekoľkých rokov a počas nej sa obvinený nedopustil žiadnej novej trestnej činnosti. Bezúhonnosť obvineného pred spáchaním i po spáchaní trestného činu zohľadnil pri posudzovaní stupňa spoločenskej nebezpečnosti už súd prvého stupňa pri určovaní druhu trestu a jeho výmere. V tejto súvislosti najvyšší súd pripomína, že v tomto štádiu konania je irelevantné zistenie dovolateľa, že na obvineného bola podaná ďalšia obžaloba na okresnom súde, pretože malo ísť o skutok, ktorý mal nastať skôr (19. júna 2002) ako skutok, ktorý je predmetom dovolania.

Rozhodujúci v danom prípade je postoj obvineného, ktorý sa od spáchania skutku vôbec nezmenil. Obvinený v priebehu prípravného konania i v konaní pred súdom stále popieral spáchanie skutku. Neprejavil žiadnu ľútosť nad svojím konaním. Podľa názoru najvyššieho súdu nedošlo na strane obvineného k žiadnej pozitívnej zmene postoja tak, ako to predpokladá ustanovenie § 65 Tr. zák.

Vzhľadom na vyššie uvedené zistenia Najvyšší súd Slovenskej republiky vyslovil, že rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne zo 7. mája 2008, sp. zn. 3 To 26/2008, bol porušený zákon v prospech obvineného npor. P. B. v ustanoveniach § 258 ods. 1 písm. d/, § 226 písm. e/, § 259 ods. 3 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 a § 65 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006, zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu, ako aj všetky ďalšie

rozhodnutia na zrušený rozsudok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. Krajskému súdu v Trenčíne prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Úlohou krajského súdu bude vykonať zákonom predpísané odvolacie konanie o riadnom opravnom prostriedku, ktorý obvinený npor. P. B. podal v zákonom stanovenej lehote proti rozsudku Okresného súdu Trenčín z 23. januára 2008, sp. zn. NM-1T 167/2004 a súc viazaný právnym názorom, ktorý v posudzovanej veci vyslovil dovolací súd, je povinný vo veci rozhodnúť zákonu zodpovedajúcim spôsobom.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 16. apríla 2009

JUDr. Juraj K l i m e n t , v. r.
predseda senátu

Vyhotovil . JUDr. Peter Szabo

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová